

το τῆς διασκεδᾶντος, μένοντες· κατάκλεισται εἰς τὰ δωμάτια· διήλθομεν ὅλα τὰ δωμάτια καὶ πανταχοῦ τὴν αὐτὴν εὐταξίαν, καὶ καθαρύτητα περὶ τὰ μαθήματα σπουδῆν καὶ ἐπιμέλειαν ἀπηντῶμεν. Μετὰ τὴν τῆς σχολῆς ἐπισκεψίν διευθύνθημεν εἰς τὴν δημοσίῳ βιβλιοθήκῃν, κειμένην ἐντὸς τοῦ περιδούλου ναοῦ τινος μεγαλοπρεποῦς, πλήρη πολλῶν βιβλίων εὐτάκτως κεκμένων ἐντὸς τῆς βιβλιοθήκης· ἦσαν τέσσαρα δωμάτια δι' ἀνάγνωσιν καὶ διὰ τοῦτο ἀναγνωστήρια καλούμενα· εἰς αὐτὰ εὗρομεν πολλοὺς καὶ διαφόρους ἀναγνώστας, εἰς τὸ μὲν ἐκένοντο σεβάσμιοι τινες ἱερεῖς, τὰ ἱερὰ κατέχοντες· βιβλία καὶ ἀκριβῶς τὰς γραφὰς διερευνῶντες, ὁ βιβλιοθηκάριος ἢ ἱερεὺς καὶ αὐτὸς γλυκὺς μὲν καὶ εὐπροσηγυρός, ἀλλὰ λικωνίζων τοῖς λόγοις· εἰς ἄλλο δὲ, ἐνθα καὶ πλείστορον διετριψαμεν χρόνον, ἐγένετο μετὰ τῶν ἀναγνωστῶν συζητήσεις ἀνὰ τὰ ἐν τοῖς περιοδικοῖς ἐκδιδόμενα μυθιστορήματα ἠδύνατο νὰ χρηρησώσιν εἰς τοὺς ἀναγνώσκοντες· ὠφέλειαν τινα ἢ οὐ. ὠφέλειαν, εἶπεν ὁ εἰς, οὐδεμίαν τέρψιν, ὅμως διασκεδᾶσιν, κομψότητα λόγων, φράσεις τετορνευμένας, ἀνέκδοτα περίεργα, ἐρωτικὰς φάσεις μετὰ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν καὶ τὰ ἅρματα μυθῶναι· ὁ ἀναγνώσκων οὐκ ὀλίγα μυθῶναι δηλ. ἀπεκριθὲν ἄλλος, νὰ περικαλύπτῃ πολλὰκις τὴν ἀλήθειαν, μετὰ τὸ κάλυμμα τοῦ ψεύδους, νὰ γίνεταί λαλῶς, καὶ νὰ περᾷ ἀνεπισκλήτως τὸν καιρὸν ἐν ἀργίᾳ· ἐνθυμῆσαι, εἶπεν ὁ πρῶτος, ὅτι Τέρψις σὺν τῷ κατὰ μὲν ἀριστοῦ, ἀρετὴ δὲ τοῦ τοι κακίστου· σκοπὸς δὲ τῶν περιοδικῶν κατὰ τὴν ἐμὴν ἰδέαν δὲν εἶναι ἄλλος, εἰμὴ νὰ διδάξωσι πᾶν τ' ἀγνοοῦμενον, νὰ πλουτίσωσι τοὺς στερομένους γνώσεων, καὶ νὰ μορφώσωσι τὸν ἄνθρωπον φιλόσοφον. Καὶ ὀλίγας γνώσεις, ἀπεκριθὲν ἄλλος, ἀποκτῶν οἱ τὰ μυθιστορήματα ἀναγνώσκοντες; ἠδύνατο, εἶπεν ἄλλος, ν' ἀποκτήσωσι γνώσεις, ἂν τὰ μυθιστορήματα ἦσαν τοῦλάχιστον ἑλληνικά. Ἀλλὰ μυθιστορήματα ἦθη ἀλλότρια εἰκονίζοντα, καὶ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅτι τόσον χρηστὰ ποῖον ὠφέλειαν καὶ ποῖας γνώσεις δύνανται νὰ παρέξωσιν; ἦν ἐξογκοῦσι ταῦτα τὴν φαντασίαν, καὶ δι' αὐτῆς ἐκτός ἡμῶν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀποσιπῶσι; δὲν ἦτο συμπερνώτερον καὶ διὰ τὴν ποικιλίαν καὶ διὰ τοὺς ἀναγνώστας· ἂν ἔντι τῶν μυθιστορικῶν, κατεχωροῦντο ἀρχαῖαι κωμωδίαί ἢ τραγωδίαί ποιητικῶς εἰς τὴν καθομιλουμένην μεταφρασθῆναι; ἢ ἐπελάθου τὸν Πλούταρχον. Οὐ φευκτέον ἐστὶ τὰ ποιήματα τοῖς φιλοσοφεῖν μέλλουσιν, ἀλλ' ἐν ποιήμασι προσφιλοσοφητέον, ἐθιζόμενους ἐν τῷ τέρποντι τὸ χρησίμον ζητεῖν καὶ ἀγαπᾶν λέγοντα; ἀλλ' οἱ τὰ μυθιστορήματα μεταφράζοντες φιλόλογοι, γνωρίζουσιν ὅτι τὰ συμβουλευόντα, καὶ τῶν ποιημάτων καὶ τῶν σόφισματων χρησιμώτατα μὲν ἀπέντες νομίζουσιν, οὐ μὴν ἡδιστα γὰρ αὐτῶν ἀκούουσιν, ἀλλ' αἰροῦνται συνδιατρίβειν ταῖς ἀλλήλων ἀνοσίχμας μάλλον, ἢ ταῖς ὑποθήκαις ἐκείνων· ἡδὶον γὰρ τῆς φαυλοτέτης κωμωδίας ἢ τῶν συμβουλευτικῶν ποιημάτων τε καὶ συγγραμμάτων ὁ πολὺς ὄχλος ἀκούουσιν. Ὅθεν ἂν τὰ τοιαῦτα ἔγραφον ἐν τοῖς περιοδικοῖς συγγραμματικὸν ὀλιγωτέρους ἢ ἑλὼν ἔχει ἀναγνώστας καὶ ἀγοραστάς. Ἐν τοιαύταις συζητήσεσιν ἀφέντες αὐτοὺς καὶ ἐξελλόντες τῆς βιβλιοθήκης, ἤλθομεν εἰς Παρθενωγωγικὸν τι κατάστημα, ἐνθα μετὰ τῆς στοιχειώδους διδασκαλίας συναδιδάσκοντο καὶ χειροτεχνηματικὰ μαθήματα. Ἀρῶν δὲ καὶ αὐτοὶ ἐκινῶς περὶ τὴν ἡμετέραν ἐξ-

ελθόντες· ἤλθομεν εἰς τὴν ἡπὸν τοῦ ξενοδόχου ἡμῶν, τὸν ὁποῖον καὶ εὗρομεν μετὰ τῶν νεογεόντων καθήμενον· οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, εἶπεν ὁ Λογίλογος, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν νεώτερων ταῖς θρηξί, καὶ γεροντίζουσι τοῖς σώμασιν· αἰσχύνονται δι' ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπαίρωνται σεμνυνόμενοι· δὲν ἤρουν φαίνεσθαι πτε το Μὴ ἐπισκρέφειν ἐπὶ τοὺς ὄρους ἐλθόντας. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ γέρον Πρύχιος ἡρώτησε τοὺς δύο αὐτοῦ ξένους τὰ περὶ τῆ περιήγησιν αὐτῶν· Ἐπεσκέφθημεν, εἶπεν ὁ Μῶμος, τὰ δημόσια τῆς πόλεως· σας κατὰστήματα. ἐνηρησθήθημεν πολὺ διὰ τὴν βιβλιοθήκην, δῆγμα τῆς φρονήσεως τῶν συμπολιτῶν σας ἀριδελύτατον, σπουδάζοντων, ὅσον ἐνδέχεται, νὰ μορφώσωσι τοὺς συμπολίτας αὐτῶν καλῶς καγαθούς.

Τοῦ ἀξιοπαύου πρώτου κατὰστήματος τὴν εὐτυχίαν, εἶπεν ὁ γέρον, χρεωστῆ ἢ πόλις ἡμῶν εἰς δύο σεβάσμιους ἱερεῖς, τῶν πρώτων ταύτην καθιδρύσαντας· πρὸ αὐτῶν τὰ ὀλίγα βιβλία ὅσα ἡ δημοσίως σχολή μας εἶχεν, ἐκείντοι ἐν γωνίᾳ καὶ παραθύρῳ φυλαττόμενα. Ἀπορῶ, εἶπε τότε ὁ Λογίλογος, πῶς ἡ πόλις σας νὰ μὴ ἔχη παρθενωγωγικὸν τι κατάστημα, ἀνώτερον τῆς στοιχειώδους μαθήσεως, μορφωτικὸν οὐζύγων καὶ μητέρων ἐν ᾧ οἱ συμπολίται σας εἶναι τόσον φιλόμουσοι. Καὶ διατὶ ἡ τοσούτη τῶν ἐπαιτῶν πληθὺς, ἐν ταῖς ὁδοῖς περιφερομένων καὶ προστριβόντων οὐκ ὀλίγον ταῖς ἡμετέροις ψυχῇν, ἐν ᾧ ἡ πόλις σας δὲν ἀπορεῖ φιλανθρωπικῶν κατὰστημάτων; ἐν ᾧ δ' ἡτοιμάζετο νὰ προφέρῃ καὶ ἄλλα, διέκοψεν αὐτὸν ἡ ὑλακὴ τῶν τοῦ κήπου κυνῶν, ἧτις ὄχι μόνον τὸν Λογίλογον διέκοψεν, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ ἐκ τῆς τοσαύτης ληθαργίας τοῦ ὕπνου διήγειρεν, ἀποροῦντα καὶ περιεβλέποντα τὸ ἰδικόν μου οἶκημα ὡς ξένον, καὶ ἀπιστοῦντα εἰς τὰ ὁρώμενα διὰ τὸ μακρὸν ἐνύπνιον· τέλος δ' ἀνανήψας καὶ εἰς ἐκὺτὸν ἐλθὼν, ἠύχαμην ταῖς Μούσαις, ὄλθον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δύναμι καὶ πρὸς ἀπάντων ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔρειν ἀγαθὴν· τὸν δὲ ὕπνον μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἀπεχαιρέτησα λέγων.

Ψευδεῖς ὄνειροι, χαίρετ'· οὐδὲν ἤτ' ἀρα·

Μένανδρος Σωκρατίδης.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΤΩΝ ἈΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Πολλοὶ γνωματεύουσιν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐσυνείθιζον νὰ πωλῶσι καὶ ἡγοράζωσι διὰ τῶν κτηνῶν, μεταχειριζόμενοι βόας ἢ τοὺς ῥινοὺς τούτων ἐν τοῖς συναλλάγμασιν. Οὕτως οἱ ἀρχαῖοι παρ' Ομηρῷ εἰς Ἀἴημον πλεῦσαντες ἡγοράζον οἶνον (Ἰλ. η' 473).

Ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἰῶνι σιδήρῳ,

Ἄλλοι δὲ ῥινοῖς, ἄλλοι δ' αὐτοῖσι βόεσσιν,

Ἄλλοι δ' ἀνδραπόδεσιν

Ὡς ἐκ τοῦ 'Ομήρου δὲ μαρτυροὶ καὶ Πλίνιος (Φυσ. Ἱστορ. Βιβλ. ΑΓ' Κεφ. α') καὶ περὶ τῶν Μασάλων δὲ ὁ Δίσιος [Βιβλ. κθ] ἱστορεῖ, ὅτι αἱ πωλήσεις παρ' αὐτοῖς ἐγένοντο διὰ βεσσημάτων. Ἐντεῦθεν καὶ οἱ Λίκωνες τὰ βασίλεια τοῦ ἀποθανόντος Περσέως ἡγοράσαν παρὰ τῆς γυναίκος τοῦ Βοώνητα [Πανσ. Ἐν τοῖς Ἀσίων]. Διότι κατ' ἀρχὰς δὲν ὑπῆρχε παρ' αὐτοῖς οὐδὲ ἀργύρου οὐδὲ χρυσοῦ νόμισμα, ἀντεδίδου δὲ βί-

ας καὶ ἀνδράποδα, ἐξ οὗ προήλθε καὶ ἡ διὰ βοῶν ἀ-
ρίθμους τῶν πραγμάτων, ἐννεαβοίων λεγομένων
καὶ δεκαβοίων καὶ ἑκατομβοίων κτλ. Οὕτως
ὁ Γλαῦκος ἀντήλλοξε πρὸς τὸν Διομήδην ὄπλα.

χρυσεχαλκείων, ἐκτόμβοι ἐννεαβοίων [ἰλ. Ζ. 235].
Ομοίως τῆς ἑκατονταθυσάνου τοῦ Διὸς αἰγίδος ἑκα-
στος θύσανος, ἥτοι χροσσοὶ ἦτον ἑκατόμβοιοι. [ἰλ. β' 449]
Οὕτω καὶ Δυκάων ὁ τοῦ Πριάμου ἐνεθύμιζε τὸν Ἀχιλ-
λέα, ὅπου ἐπωλήθη εἰς Ἀἴημον ἢ γὰ θέην [ἰλ. φ. 72]
ἑκατόμβοιον δέ τοι ἤλφον.

ΑἰΔΥΝΜΙΑΙ ἈΝΔΡῶΝ ΤΙΝΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ.

• Οἱ εὐφύεστεροι καὶ ἐξουώτεροι ἄνδρες πολλάκις
οὐ μόνον ὁμιλοῦσι τοὺς κοινοτέρους ἀνθρώπους, ἀλλ'
ἐνίοτε καὶ τοὺς ὑπερτερῶσι κατὰ τινος ἀδυναμίας καὶ
δυσαιδμονίας, χωρὶς νὰ δύναται τις νὰ ἐξηγήσῃ τὰ αἴ-
τια τούτων.

Περὶ ἐργὰ τινα παραδείγματα ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς.

Ὁ Ἰούλιος Καίσαρ ἐφοβεῖτο καθ' ὑπερβολὴν τὰς θρον-
τάς, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι διαφεύγει τοὺς κεραυνούς ἐὰν περι-
δεῇ τὴν κεφαλὴν του δάφνας.

Ὁ μεγαλόνοος Ὀββῆς ἐμαίνετο, ὅσάκις τὴν νύκτα ἐ-
μενε χωρὶς φωτὸς καὶ δὲν ἐφοβεῖτο μὲν τὸν Θεόν, ἐφο-
βεῖτο ὅμως καθ' ὑπερβολὴν τὸν διάβολον.

Ὁ Μιθριδάτης ἐπίστευε τὰ ὄνειρα, καὶ μεγάλως ἐ-
λπιετο, ὅταν προεμήνουν κακά.

Ὁ Αὐγούστος ἐφοβεῖτο τὰς ἐξδομάδας τῶν ἐνιαυ-
τῶν. Ἀσχωρῶν δὲ ἀπὸ τινος τόπου εἶχε τὴν δεισιδαί-
μονίαν νὰ προβάλλῃ πάντοτε τὸν δεξιὸν πόδα.

Ὁ Βασίλειος τῆς Πολωνίας Λαδισλάς κατεθρονεῖτο
ὅσάκις ἐξέλεπε μῆλον.

Ὁ Ἐραστος ἐκυριεύετο ὑπὸ πυρετοῦ, ἅμα ὠσφραί-
νετο ἰχθυὸν θαλάσσιον.

Ὁ Σκαλιγερὸς δὲν εἶδνατο νὰ ἴδῃ τὸ κάρδαμον
χωρὶς ν' ἀνατριγιάσῃ.

Ὁ Τάσος πολλάκις ἐνόμιζεν, ὅτι ἐξέλεπεν εἰς τὰ πλά-
για τοῦ τὸν Διάβολον.

Ὁ Δούξ Δ' ἐπερὶν ἐλιποθύμει, ὅσάκις ἐξέλεπε λα-
γῶν.

ΠΡὸς τοὺς Φίλους Ἡλιουπολίτας.

Ὅταν ἡ φήμη διεβίβασε καὶ πρὸς ἡμᾶς τὸν διο-
ρισμὸν τοῦ πρῶην μὲν Ἀγίου Ἐλαίης, νῦν δὲ Ἀγί-
ου Ἡλιουπόλεως Κ. Διονυσίου εἰς τὴν ἑμετέρην Ε-
παρχίαν, ἐμακαρίσαμεν ὑμᾶς, διότι, ἂν καὶ ἀπολέσα-
τε ἐκ τοῦ μέσου ὑμῶν τὸν Πανιερώτατον Ἅγιον Ἀν-
θιμον πρῶην Ἡλιουπόλεως, νῦν δὲ Ἀρχιεπίσκοπον Σμύρ-
νης ἄνδρα ἀληθῶς ἅγιον, συνετὸν, καὶ τῶν καλῶν ζηλω-
τὴν, ἀπελαύσατε ὅμως ἀντ' αὐτοῦ ἕτερον Ποιμενάρχην
οὐκ ὀλιγώτερον συνετὸν, φιλόμουσον, καὶ ἐνάρετον. χαί-
ρετε λοιπὸν. ἀγαθοὶ Ἡλιουπολίται, διότι ἐλάβετε παρὰ

Θεοῦ τοιοῦτον Ἀρχιερέα, οἷος ἔπρεπεν ὑμῖν, ὅσιον, ἄκα-
κον, καὶ πραγματικῶς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τιθέμενον ὑπὲρ
τῶν λογικῶν του προβάτων. Φιλοτιμηθήτε νὰ βελτιώσε-
τε καὶ νὰ αὐξήσετε τὰ κοινωφελῆ Δημόσια καταστήμα-
τάς, διὰ τοῦ ὄντως κοινωφελοῦς Ἀρχιερέως ἡμῶν. Συ-
στήσατε Σχολεῖα Ἑλληνικά τε καὶ Ἀλληλοδιδακτικά ὅ-
που δὲν ὑπάρχουσι, καὶ φροντίσατε τὸ ἐφ' ἡμῖν νὰ ἐ-
παναλάβῃ καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἡ ἐκκλησία τοῦ
Χριστοῦ κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ὅπου κατὰ πρῶτον ἐ-
κηρύχθη ἡ Ὀρθοδοξία καὶ τὸ Εὐαγγέλιον.

ἔρρωσθε.

Ο Φίλος σας Κ. Ισ.

Ο ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ καὶ Οἱ ΑΒΔΗΡΙΤΑΙ.

Νέος ὢν ὁ Δημόκριτος ἀπεδήμησεν εἰς τὰς Ἀθήνας
καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ἀπέκτησε διαφοροὺς ἑ-
πιστημονικὰς γνώσεις. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του
Ἄβδηρα πόλιν τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ Νέστου ποτα-
μοῦ, κατεγίνετο εἰς τὴν θεωρίαν καὶ μελέτην τῆς φύ-
σεως, ἀποφεύγων τὴν συναναστροφὴν τῶν συμπολιτῶν
του, καὶ διηνεκῶς γελῶν διὰ τὴν μωρίαν καὶ ματαιότη-
τα τῶν ἀνθρώπων, ἐξ οὗ καὶ Γελασίνος ἐπωνομάσθη.

Οἱ συμπατριῶταί του ὀνομαστοὶ διὰ τὴν παχυλὴν
ἀμαθειάν καὶ ἀπειρεκαλίαν των, ἐξέλαβον τὸν Δημόκρι-
τον ὡς πάσχοντα τὸ λεγόμενον Ἀ'δερικὴν Πάθος [α]
Διὸ ἀπεφάσισαν νὰ πέμψωσι πρὸς τὸν Ἱπποκράτην πρέσ-
βεις καὶ ἐπιστολάς, δι' ὧν πληρίφοροντες τὸν παρὶ
τῆς μανίας τοῦ συμπλίτου των τὸν προσεκάλουν διὰ
θερμῶν δεήσεων νὰ ἔλθῃ πρὸς θεραπείαν αὐτοῦ. "Τὰ
πολλὰ γράμματα, ἔλεγον, τὸν κατέστησαν μανιώδη!
Πόσον εὐτυχὴς ἦθελεν εἶσθαι, ἐὰν ἦτον ἀμαθὴς! Πόσον
δὲ καὶ ἡρεῖς ἠθέλαμεν τὸν ἀγαπᾶν τότε! εἶναι, λέγει.
ἄπειροι κόσμοι, οἵτινες ἴσως γέμουσι Δημοκριτῶν,
καὶ ἂν δὲν εὐχαριστῆται ἀπὸ τοῦτο τὸ ὄνειρον,
πλησιάζει ἐκεῖ τὰ ἄτομα. [β] Ἀ'παριθμεῖ τοὺς οὐ-
ρανούς, χωρὶς νὰ σαλεύῃ ἀπ' ἐδῶ, καὶ γνωρίζει
τὸν Κόσμον, χωρὶς νὰ γνωρίζεται ὑπ' αὐτοῦ. Ἐ-
να καιρὸν ἐσυμβίβαζε τὰς φελονεικίας μας εὐρισκό-
μενος μετοξὺ ἡμῶν, τώρα κεκλεισμένος λαλεῖ μὲ-
τὸν ἑαυτὸν τε. Ἐλθέ λοιπὸν, θεῖε ἄνθρωπε, νὰ τὸν σώ-
σῃς, διότι ἡ μανία του ἐφθασε τὸν ἀνώτατον βαθμόν. "
Ὁ Ἱπποκράτης καίτοι ὀλίγην πίστιν δούς εἰς αὐτούς, ἀνέ-
χώρησεν ὁμως, καὶ, παραδόξως τῷ ὄντισυμπτωσί, ἐφθασ-
σεν εἰς τὰ Ἄβδηρα, καθ' ἣν στιγμὴν ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον
κατηγόρου ὡς ἄφρονα, καθήμενος ὑπὸ τὴν πυκνὴν σκι-
αν δάσους τινος πλησίον ἐνὸς ρύακος ἦτο τοσοῦτον βυθι-

(α) ἀσθένειά τις ἐμοία περιεδικῇ τινι μακρῇ ἰδίᾳ ἐπικρατούσῃ παρὰ
τοῖς Ἀβδηρίται.

(β) Ὁ Δημόκριτος ὑπῆρξε μάστιχα περιφκμος μεταξὺ τῶν ἄλλων φιλο-
σόφων τῆς Αρχαϊότητος, διότι ἐμεῖρε τὸ σύστημα τῶν Ἀτόμων, δι' οὗ
ἐδ' ἔλεγε ὡς πρῶτον καὶ ἀρχικὴν αἰτίαν τῆς τοῦ Παντός φύσεως διηνεκῇ
τινα κίνησιν μικροτάτων καὶ ἀδιαίρετων ἀτόμων, τὰ ὅποια κινούμενα εἰς
τὸ ἀπείρην διάστημα τοῦ Παντός, ποτὲ μὲν συνέρχονται πρὸς ἄλληλα,
ποτὲ δὲ διαχωρίζονται. Αἰλ. Ποικ. Ιστορ.